

Dokument s plenarne sjednice

B9-0198/2022 }
B9-0199/2022 }
B9-0202/2022 }
B9-0204/2022 }
B9-0205/2022 }
B9-0206/2022 } RC1

6.4.2022

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0198/2022 (The Left)

B9-0199/2022 (PPE)

B9-0202/2022 (Verts/ALE)

B9-0204/2022 (Renew)

B9-0205/2022 (S&D)

B9-0206/2022 (ECR)

o stanju u Afganistanu, posebno u pogledu prava žena
(2022/2571(RSP))

**Michael Gahler, Željana Zovko, Rasa Juknevičienė, Frances Fitzgerald,
David McAllister, Maria da Graça Carvalho, Agnès Evren, David Lega,
Ewa Kopacz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė,
Radosław Sikorski, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima**
u ime Kluba zastupnika PPE-a

RC\1253792HR.docx

PE719.483v01-00 }
PE719.484v01-00 }
PE719.487v01-00 }
PE719.489v01-00 }
PE719.490v01-00 }
PE719.491v01-00 } RC1

Pedro Marques, Maria Arena, Tonino Picula, Udo Bullmann, Elena Yoncheva, Maria Noichl, Radka Maxová, Mónica Silvana González
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Petras Auštrevičius, Abir Al-Sahlani, Olivier Chastel, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans

u ime Kluba zastupnika Renew

Tineke Strik, Hannah Neumann

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Adam Bielan, Alexandr Vondra, Angel Dzhambazki, Assita Kanko, Bogdan Rzońca, Dominik Tarczyński, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Witold Jan Waszczykowski, Carlo Fidanza, Elżbieta Kruk

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Malin Björk, Idoia Villanueva Ruiz, Cornelia Ernst, Pernando Barrena Arza, Nikolaj Villumsen, Silvia Modig

u ime Kluba zastupnika The Left

Fabio Massimo Castaldo

**Rezolucija Europskog parlamenta o stanju u Afganistanu, posebno u pogledu prava žena
(2022/2571(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Afganistanu,
- uzimajući u obzir najavu talibana o osnivanju privremene afganistanske vlade od 7. rujna 2021.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju UN-a 2626 (2022) od 17. ožujka 2022. o produljenju mandata Misije UN-a za pomoć Afganistanu;
- uzimajući u obzir izjavu za medije Vijeća sigurnosti UN-a od 27. ožujka 2022. o Afganistanu,
- uzimajući u obzir popis finalista nagrade Saharov za slobodu mišljenja Europskog parlamenta za 2021. godinu,
- uzimajući u obzir Dane Afganistanki održane u Europskom parlamentu 1. i 2. veljače 2022.,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Izaslanstva Europskog parlamenta za odnose s Afganistanom od 23. ožujka 2022. o najavi talibana o produljenju zabrane obrazovanja za učenice iznad šestog razreda i povezanu izjavu potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 23. ožujka 2022.,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika u ime Europske unije od 28. ožujka 2022. u kojoj se poziva na hitno ponovno otvaranje srednjih škola za djevojke,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o izbjeglicama iz 1951.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena iz 1979.,
- uzimajući u obzir Globalni sporazum UN-a za sigurne, propisne i zakonite migracije i Globalni sporazum UN-a o izbjeglicama, koji su uslijedili nakon Deklaracije iz New Yorka o izbjeglicama i migrantima, koju je Opća skupština UN-a jednoglasno donijela 19. rujna 2016.,
- uzimajući u obzir tematske smjernice EU-a o boricima za ljudska prava, promicanju i zaštiti prava djeteta, nasilju nad ženama i djevojčicama te borbi protiv svih oblika njihove diskriminacije,

- uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je talibansko Ministarstvo obrazovanja u izjavi od 21. ožujka 2022. objavilo da je „posvećeno pravu na obrazovanje svih svojih građana” i da radi na „iskorjenjivanju svih vrsta diskriminacije”;
  - B. budući da su se *de facto* vlasti Afganistana 15. siječnja 2022. obvezale da će djevojčicama i djevojkama omogućiti povratak u školu na svim razinama nakon početka nove školske godine u drugoj polovici ožujka 2022.;
  - C. budući da su se djevojčice i djevojke diljem Afganistana trebale vratiti u školu 23. ožujka 2022.; budući da su talibani do daljnjega produljili zabranu pohađanja sedmog i viših razreda za učenice dok se ne donese odluka o tome koje su uniforme najprikladnije za djevojke i djevojčice; budući da se time uskraćuje srednjoškolsko obrazovanje za više od milijun djevojčica, što predstavlja kršenje temeljnog prava na obrazovanje sve djece, kako je utvrđeno u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima;
  - D. budući da se Afganistan nalazi na posljednjem mjestu prema svjetskom indeksu za žene, mir i sigurnost, što ga čini najopasnijom zemljom za žene; budući da prema posebnim postupcima UN-a talibanski vođe pokušavaju izbrisati žene i djevojčice iz javnog života sustavnom rodno uvjetovanom diskriminacijom i nasiljem;
  - E. budući da su od preuzimanja zemlje 15. kolovoza 2021. talibani ukinuli Ministarstvo ženskih poslova i ponovno uspostavili nekadašnje Ministarstvo poroka i vrlina; budući da su talibani *de facto* ukinuli sve zakone koji su prethodno bili na snazi, uključujući one o zaštiti žena, te nametnuli stroga ograničenja u pogledu ostvarivanja prava na mirno okupljanje, slobodu izražavanja i prava žena na rad, obrazovanje i zdravstvenu skrb; budući da je od talibanskog preuzimanja vlasti zatvoreno Afganistansko neovisno povjerenstvo za ljudska prava (AIHRC);
  - F. budući da prema novoj direktivi Afganistanke ne smiju putovati dalje od 45 milja (72 km) od svojeg doma bez pratnje bliskog muškog rođaka; budući da se ta direktiva nastavlja na direktivu izdanu u studenom 2021. kojom se televizijskim postajama zabranjuje emitiranje programa u kojima sudjeluju žene;
  - G. budući da se mirni prosvjedi za prava žena u Afganistanu guše silom; budući da dolazi do otmica boraca za ljudska prava i da unatoč opetovanim pozivima da ih se oslobodi nema nikakvih informacija o tome gdje se nalaze; budući da osobe koje su puštene iz pritvora i dalje strahuju za svoje živote;
  - H. budući da se svakodnevno prijavljuju kršenja ljudskih prava, uključujući uhićenja, pritvaranja, otmice, mučenja, prijetnje, iznude, izvansudska pogubljenja i napade na borce za ljudska prava i članove njihovih obitelji; budući da i dalje nije utvrđeno tko je odgovoran za spomenuta kršenja prava; budući da su posebno pogođeni borci za ljudska prava žena; budući da su posebne mete postale manjinske skupine, primjerice zajednica Hazara;

- I. budući da je siromaštvo primoralo afganistanske obitelji na dogovaranje brakova i prikupljanje miraza za njihove kćeri te budući da se od provedbe zabrane školovanja za djevojčice i djevojke u Afganistanu broj dječjih brakova povećao za 500 %; budući da je prije talibanskog preuzimanja vlasti 35 % djevojčica i djevojaka bilo u braku prije navršениh 18 godina, a njih 9 % prije navršениh 15 godina;
- J. budući da Afganistan ima jednu od najviših stopa smrtnosti novorođenčadi na svijetu i da svake godine tisuće žena umiru od uzroka povezanih s trudnoćom koji se mogu lako spriječiti; budući da se socioekonomska situacija, koja je bila iznimno nepovoljna i prije talibanskog preuzimanja vlasti, drastično pogoršala pod *de facto* upravom i posljedicama pandemije bolesti COVID-19, teških suša i oštre zime;
- K. budući da je humanitarna kriza u Afganistanu jedna od kriza koje se najbrže pogoršavaju u svijetu i da ona nerazmjerno pogađa žene i djevojčice; budući da se gotovo 100 % afganistanskih kućanstava koja vode žene suočava s nesigurnošću opskrbe hranom; budući da su nove politike koje je uvela talibanska vlada uvelike utjecale na sposobnost žena da zarade za život i gurnule ih u još veće siromaštvo, pri čemu su mnoge žene koje su na čelu kućanstava posebno teško pogođene;
- L. budući da je prema izvješću Međunarodne organizacije za migracije iz ožujka 2022. više od 1,258 milijuna Afganistanaca pobjeglo iz svoje zemlje 2021., što je dvostruko više nego posljednjih godina; budući da se istodobno broj interno raseljenih osoba koje se vraćaju u svoje domove utrostručio te je 2021. dosegnuo rekordnih 3,06 milijuna povratnika; budući da je diljem regije gotovo 5 milijuna Afganistanaca i dalje raseljeno izvan zemlje te ih je 90 % smješteno u Pakistanu i Iranu;
- M. budući da se prema podacima visokog povjerenika UN-a za izbjeglice 35 % žena i djevojčica zbog rodno uvjetovanog nasilja ne osjeća sigurnima pri traženju utočišta u susjednom Iranu i Pakistanu; budući da je u škole ondje upisano samo 70 % djevojaka i djevojčica, u usporedbi s 92 % dječaka;
- N. budući da je EU povećao svoju potporu stanovništvu pokretanjem projekata vrijednih više od 268,3 milijuna EUR usmjerenih na održavanje obrazovanja, sredstava za život i zaštitu javnog zdravlja; budući da su ti projekti dio ukupnog paketa potpore EU-a u iznosu od 1 milijarde EUR koji je Komisija najavila u listopadu 2021., a koji uključuje pomoć izbjeglicama, migrantima i interno raseljenim osobama te potporu borcima za ljudska prava i organizacijama civilnog društva;
- O. budući da je prema Reporterima bez granica u Afganistanu zatvoren 231 medijski kanal, dakle 40 % ukupnog broja medijskih kanala u toj zemlji; budući da su od 6400 novinara koji su izgubili posao njih 80 % žene; budući da su uvedena ograničenja kojima se zabranjuju lokalni i međunarodni mediji, kao što je BBC, te da su zabilježeni slučajevi uhićenih, pritvorenih i pretučenih novinara;
- P. budući da sankcije protiv subjekata i pojedinaca povezanih s talibanima ne bi smjele sprečavati financijske transakcije povezane s humanitarnom pomoći i pružanjem osnovnih usluga od strane nevladinih organizacija;

- Q. budući da su do 15. kolovoza 2021., u bivšoj Republici Afganistanu, žene zauzimale visoke položaje kao zastupnice u parlamentu, ministricе, sutkinje, guvernerke, odvjetnice i veleposlanice; budući da su talibanske snage prisilno uklonile legitimne bivše vladine dužnosnike i u svoju novu nepriznatu *de facto* vladu nisu uvrstile žene; budući da te *de facto* vlasti ne odlikuje uključiva zastupljenost raznolikog afganistanskog društva;
- R. budući da su obavještajne agencije upozorile da Afganistan ne smije postati sigurno utočište za terorističke organizacije;
1. izražava duboku zabrinutost zbog humanitarne krize i krize ljudskih prava koja se odvija u Afganistanu od talibanskog preuzimanja vlasti; ponovno izražava nepokolebljivu solidarnost i predanost afganistanskom narodu; naglašava da bi trebalo poštovati temeljna prava i slobode koje je afganistanski narod uživao posljednjih 20 godina;
  2. izražava žaljenje zbog činjenice da se od talibanskog preuzimanja vlasti položaj žena i djevojčica u Afganistanu neprestano pogoršava; osuđuje stalnu usredotočenost talibana na brisanje žena i djevojčica iz javnog života i uskraćivanje njihovih temeljnih prava, uključujući pravo na obrazovanje, rad, kretanje i zdravstvenu skrb;
  3. najoštrije osuđuje odluku talibana da se do daljnjega odgodi povratak djevojčica od šestog razreda nadalje u školu, unatoč tome što su se prethodno obvezali da će svakom građaninu omogućiti pristup obrazovanju; potiče talibane da ponište svoje odluke i ograničenja koja su posebno usmjerena na žene i djevojčice te da ponovno otvore Ministarstvo za ženska pitanja;
  4. naglašava da pristup obrazovanju za žene i djevojčice mora, sa strane EU-a i njegovih država članica, biti ključan uvjet za bilo kakav daljnji dijalog s *de facto* vlastima u Afganistanu;
  5. poziva talibane da poštuju svoje obveze u pogledu jamčenja prava na obrazovanje svim afganistanskim građanima, uključujući žene i djevojčice;
  6. žali zbog talibanske represije nad mirnim prosvjedima za prava žena u Afganistanu; poziva na trenutačno puštanje na slobodu policijske službenice Alije Azizi, koja je uhićena u Heratu u listopadu 2021., kao i na oslobađanje svih drugih aktivista za prava žena koji bi mogli biti pritvoreni te na zaustavljanje zastrašivanja i uznemiravanja tih aktivista; poziva na okončanje uznemiravanja, prijetnji i napada na nastavnike i studente;
  7. poziva *de facto* vlasti da svim ženama i djevojčicama zajamče puna prava i pristup reproduktivnoj zdravstvenoj skrbi diljem Afganistana;
  8. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog toga što se od talibanskog preuzimanja Afganistana žene i djevojčice suočavaju s povećanim rizikom od iskorištavanja, uključujući rizik od toga da postanu žrtve trgovanja ljudima u svrhu prisilnog braka, seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada; osuđuje rodno uvjetovano nasilje i diskriminaciju;
  9. poziva *de facto* vlasti u Afganistanu da formiraju uključivu vladu koja ženama daje pravo

da sudjeluju u postupku donošenja odluka na svim razinama; ustraje u tome da je potrebno razviti novu strategiju EU-a za Afganistan prilagođenu položaju žena i djevojčica kako bi se konkretno promicala prava žena i njihovo sudjelovanje u javnom životu;

10. podsjeća da EU ima čvrst stav u pogledu svakog političkog angažmana s talibanima, vođen tematskim mjerilima za angažman na temelju načela poštovanja ljudskih prava za sve i vladavine prava; smatra da je od 15. kolovoza 2021. došlo isključivo do pogoršanja tih mjerila, zbog čega se ne može opravdati *de facto* priznavanje talibanske vlade;
11. pozdravlja Rezoluciju UN-a 2626 (2022) od 17. ožujka 2022. o produljenju mandata Misije UN-a za pomoć Afganistanu; poziva EU i njegove države članice da podrže mandat posebnog predstavnika glavnog tajnika za Afganistan, uključujući suradnju sa svim relevantnim afganistanskim akterima i dionicima kako bi se osiguralo ponovno otvaranje škola za sve učenice bez daljnje odgode;
12. prima na znanje razgovore u Oslu održane u siječnju 2022. između europskih i američkih dužnosnika te talibanskog izaslanstva, kao i nedavno otkazivanje pregovora u Dohi od strane SAD-a kao odgovor na odluku talibana da se neće ponovno otvoriti škole za djevojčice; ističe da svi daljnji nacionalni razgovori s talibanima moraju uključivati predstavnike afganistanskih žena;
13. poziva EU i njegove države članice da pruže potporu i zaštitu osobama koje bježe iz Afganistana; ponavlja da je potrebno osigurati status afganistanskih odvjetnica, vođa civilnog društva, umjetnika, sportaša i drugih ranjivih osoba, posebno onih čiji su životi ugroženi, kao što su pripadnici skupine LGBTQI+; ponavlja svoj poziv na uspostavu posebnog viznog programa, poboljšanih programa preseljenja i učinkovite zajamčene zaštite afganistanskih izbjeglica;
14. naglašava da je važno riješiti problem rodno uvjetovanog nasilja s kojim se suočavaju afganistanske žene i djevojčice u zemljama domaćinima, posebno u Iranu i Pakistanu, te osigurati da pohađaju školu, sudjeluju na tržištu rada i imaju pristup zdravstvenim uslugama, uključujući usluge mentalnog zdravlja; podsjeća da su izbjeglice i osobe u tranzitu posebno izložene riziku od rodno uvjetovanog nasilja; stoga poziva na veće financiranje humanitarnih organizacija i agencija koje se zalažu za zaštitu;
15. poziva zemlje da odmah prestanu vraćati pojedince u Afganistan ili treće zemlje u kojima postoji rizik od njihova vraćanja u Afganistan; poziva na pomno praćenje afganistanskih državljana koji su već vraćeni, posebno djece;
16. osuđuje sve veći broj izvješća o ubojstvima, uznemiravanju i zastrašivanju etničkih i vjerskih manjina;
17. duboko je zabrinut zbog toga što talibani ponovno pružaju sigurno utočište terorističkim skupinama; ustraje u tome da talibani i *de facto* vlasti u Afganistanu moraju ispuniti svoje protuterorističke obveze;
18. podsjeća na svoje upute ESVD-u da pakistanskom vodstvu prenese da snosi odgovornost

za sigurnost i stabilnost u Afganistanu te da mora iskoristiti svoj utjecaj na talibane kako bi se ostvarili ti ciljevi, uključujući osiguravanje temeljnih ljudskih prava za afganistanske žene i djevojčice;

19. ponovno potvrđuje potrebu da EU ojača suradnju sa zemljama srednje Azije i potakne njihovu konstruktivnu praktičnu ulogu u primanju afganistanskih izbjeglica; naglašava da se tom suradnjom ne bi smjela ugroziti EU-ova obrana temeljnih vrijednosti i vladavine prava;
20. ističe da će oslobođenje žena i djevojčica ostati neostvarivo sve dok traje humanitarna katastrofa; potiče EU i njegove države članice da riješe uzroke trenutne humanitarne krize ulaganjem svih napora u povećanje humanitarne pomoći, primjenu rodno osjetljivog pristupa, ponovnu uspostavu likvidnosti i održavanje osnovnih socijalnih usluga; poziva na odmrzavanje afganistanske imovine i povećanje financijske potpore programima kao što su pomoć Glavne uprave Komisije za međunarodna partnerstva (DG INTPA), koja je usmjerena na osnovne potrebe i sredstva za život, te Uzajamni fond Svjetske banke za obnovu Afganistana; naglašava da bi humanitarna sredstva trebala biti dostupna preko funkcionalnog bankarskog sustava te da bi se na fleksibilan način trebala pružati vjerodostojnim nevladinim organizacijama i organizacijama u zajednici koje djeluju u Afganistanu, uključujući lokalne organizacije žena;
21. prima na znanje ponovno uspostavljenu minimalnu prisutnost delegacije EU-a u Kabulu na terenu u svrhu koordinacije humanitarne pomoći i praćenja humanitarne situacije; snažno ističe da to ne predstavlja priznanje talibanskog režima od strane EU-a;
22. žali zbog činjenice da su se 31. ožujka 2022. međunarodni donatori, uključujući EU i njegove države članice, obvezali da će izdvojiti samo 2,44 milijarde USD unatoč pozivu UN-a da se osigura 4,4 milijarde USD za UN-ov plan za humanitarnu pomoć 2022. kojim se pruža humanitarna pomoć u Afganistanu; potiče Komisiju da dodijeli odgovarajuća i posebna sredstva za programe i projekte u području prava žena kao dio sveobuhvatne i dugoročne predanosti podupiranju ljudskih prava i prava žena u Afganistanu te da ih provede;
23. ustraje u tome da je potreban neometan pristup humanitarnoj pomoći kako bi se osiguralo da dodijeljena sredstva doista dođu do pogođenih osoba; potiče EU i njegove države članice da u skladu s time preispitaju i prilagode postojeće mjere; podsjeća da humanitarna pomoć mora biti neutralna, nepristrana, humana i neovisna te da nikada ne bi smjela podlijetati nikakvim uvjetima; poziva Vijeće, Komisiju i ESVD da dosljedno prenose poruku da pružanje humanitarne pomoći nije vezano za pet mjerila Vijeća za suradnju s talibanima;
24. poziva EU i njegove države članice da u svjetlu donatorskog sastanka UN-a na visokoj razini o potpori humanitarnoj pomoći u Afganistanu, održanog 31. ožujka 2022., poduzmu daljnje korake kako bi humanitarna pomoć postala transparentnija i učinkovitija; stoga smatra da je ključno osigurati pristup humanitarnom financiranju s pomoću funkcionalnog bankarskog sustava kako bi se osigurala sredstva za pouzdane nevladine organizacije koje djeluju u zemlji;

25. pohvaljuje hrabrost djevojčica i žena koje sudjeluju u prosvjedima; poziva ESVD i Komisiju da surađuju s *de facto* vlastima u Afganistanu kako bi dobili informacije o tome gdje se nalaze aktivisti za prava žena koji su nestali i za koje se vjeruje da su pritvoreni te da zatraže njihovo trenutno i bezuvjetno puštanje na slobodu; zahtijeva da talibani smjesta zaustave te proizvoljne i izvansudske prakse i osiguraju slobodu mirnog okupljanja i izražavanja;
26. poziva EU i njegove države članice da povećaju potporu aktivistima za prava žena u Afganistanu i u potpunosti provedu smjernice EU-a o borcima za ljudska prava, među ostalim osiguravanjem odgovornosti za kršenja putem privatnog i javnog zagovaranja pojedinačnih slučajeva;
27. poziva da se novom posebnom izvjestitelju UN-a za stanje ljudskih prava u Afganistanu osiguraju dostatna sredstva, stručno znanje i diplomatska potpora kako bi ispunio svoj mandat; poziva Vijeće UN-a za ljudska prava da uspostavi neovisno međunarodno istražno povjerenstvo s višegodišnjim mandatom i odgovarajućim resursima za dokumentiranje, prijavljivanje i prikupljanje dokaza o kršenjima, uključujući kršenja prava žena;
28. pozdravlja pokretanje Foruma afganistanskih žena na vodećim položajima; poziva Komisiju i ESVD da olakšaju organizaciju prve međunarodne konferencije afganistanskih žena kako bi se njihov glas čuo u Afganistanu i na međunarodnoj razini, ponovno izgradile mreže žena i na uključiviji način potpomogao rad Foruma afganistanskih žena na vodećim položajima; podupire osnivanje internetskog afganistanskog sveučilišta u egzilu, uz financijsku potporu EU-a;
29. poziva afganistanske parlamentarce, bivše vladine dužnosnike i aktiviste civilnog društva, posebno finalistice dodjele Nagrade Saharov za slobodu mišljenja za 2021., da aktivno surađuju s Izaslanstvom Europskog parlamenta za odnose s Afganistanom, relevantnim odborima i drugim tijelima kako bi se osiguralo da politika EU-a za potporu Afganistanu odgovara potrebama afganistanskog naroda;
30. podržava pozive afganistanskog civilnog društva, posebno one koje su uputili sudionici „Dana žena Afganistana” u Europskom parlamentu, da se *de facto* vlasti u Afganistanu pozove na odgovornost za prethodne zločine i da se ne zaborave njihova zlodjela;
31. nalaže svojoj predsjednici da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, zastupnicima u Nacionalnoj skupštini Afganistana, Vijeću Ujedinjenih naroda za ljudska prava i talibanskom političkom uredu u Dohi.